

Zhodnotenie ekonomickej kondície Slovenska v pandemickom období na základe vybraných ekonomických ukazovateľov

Ing. Jaroslav Gonos, PhD., MBA
Prešovská univerzita v Prešove
Katedra ekonómie a ekonomiky
Konštantínova 16, 080 01 Prešov, Slovakia
jaroslav.gonos@unipo.sk

Ing. Jozef Nemeč, PhD., MBA
Prešovská univerzita v Prešove
Katedra ekonómie a ekonomiky
Konštantínova 16, 080 01 Prešov, Slovakia
jozef.nemec@unipo.sk

PhDr. Mgr. Anna Tomková, PhD.
Prešovská univerzita v Prešove
Katedra manažérskej psychológie
Konštantínova 16, 080 01 Prešov, Slovakia
anna.tomkova@unipo.sk

Abstrakt

Príspevok identifikuje dopady pandémie Covid-19 pre vybranú krajinu strednej Európy, a to Slovensko. Ponúka analytický pohľad pre vývoj vybraných ukazovateľov v kontexte ekonomickej kondície danej krajiny. Cieľom je zhodnotenie ekonomickej kondície Slovenska v pandemickom období, na základe vybraných ekonomických ukazovateľov pre časové obdobie od roku 2018 do roku 2021. Úlohou je definovať teoretický rámec danej problematiky, zhodnotiť ekonomickú kondíciu krajiny na základe ekonomických ukazovateľov, štatisticky vyhodnotiť vzájomné rozdiely ekonomických ukazovateľov v sledovanom období a definovať možné riešenia pre zníženie dopadov pandémie Covid-19 a po-pandemické výzvy do budúcnosti.

Kľúčové slová

Slovensko, nezamestnanosť, HDP, mzda, ekonomická kondícia

1. Úvod

Analytici používajú na pochopenie súčasnej a budúcej hospodárskej činnosti ekonomický ukazovateľ ako nástroj použitý na makroekonomické meranie. Využívané ekonomické ukazovatele vychádzajú z údajov, ktoré uverejňuje vláda a univerzity alebo neziskové organizácie (Holman 2005).

Ukazovatele náhodných udalostí, ktoré zahŕňajú HDP, úroveň zamestnanosti a maloobchodné tržby, sú pozorované pri výskyte konkrétnych ekonomických aktivít. Táto trieda metrík ukazuje aktivitu konkrétnej oblasti. Tvorcovia politik a ekonómovia sledujú všetky údaje v reálnom čase.

© Published by Journal of Global Science.

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited. The moral rights of the named author(s) have been asserted.

2. Teoretické východiská

Ekonomické ukazovatele pomáhajú posúdiť celkový stav ekonomiky. Je možné ich rozdeliť do kategórií, resp. skupín. Väčšina ekonomických ukazovateľov má plán uvoľnenia, ktorý umožňuje investorom pripraviť sa na plánovanie informácií v určitých obdobiach mesiaca alebo roka. Týmito ukazovateľmi sú HDP, inflácia, nezamestnanosť, verejný dlh, priame mzdy, platobná bilancia.

2.1 Základné ekonomické ukazovatele

Hrubý domáci produkt (HDP) môžeme charakterizovať ako celkovú trhovú alebo peňažnú hodnotu všetkých služieb a výrobkov vyrobených v konkrétnom časovom období v rámci hraníc krajiny. Funguje ako komplexný prehľad hospodárskeho stavu danej krajiny. Výpočet HDP krajiny zahŕňa všetku súkromnú a verejnú spotrebu, vládne výdavky, investície, dodatky k súkromným zásobám, zaplatené stavebné náklady a zahraničnú obchodnú bilanciu. K hodnote sa pripočíta vývoz a odpočíta sa dovoz (Bodnár 2006).

Zahraničná obchodná bilancia je zo všetkých zložiek, ktoré tvoria HDP krajiny veľmi dôležitá. HDP krajiny má tendenciu sa zvyšovať, keď celková hodnota tovarov a služieb, ktoré domáci výrobcovia predávajú do zahraničia, presahuje celkovú hodnotu zahraničných tovarov a služieb, ktoré nakupujú domáci spotrebiteľia. Keď nastane táto situácia, krajina má údajne prebytok obchodu. Ak dôjde k opačnej situácii, a teda, ak je suma, ktorú domáci spotrebiteľia minú na zahraničné výrobky, väčšia ako celkový súčet toho, čo sú domáci výrobcovia schopní predať zahraničným spotrebiteľom, hovoríme o obchodnom deficite. V tejto situácii má HDP krajiny tendenciu klesať (Dvorák 2008).

Nezamestnanosť predstavuje komplexný ekonomický, spoločenský a psychologický problém. Samotná existencia nezamestnanosti je považovaná za atribút slobodnej spoločnosti a fenomén vychádzajúci z princípu tržných mechanizmov a demokracie. Je odôvodnená potrebou pohybu ekonomiky, ktorá si vyžaduje odpovedajúci pohyb pracovných síl čo je následne spojené s časom v ktorom sa tieto zmienené pohyby vzájomne prispôsobujú. Ďalším z aspektov je slobodná voľba osoby, na nej záleží čo ponúkané zamestnanie príjmu alebo sa rozhodnú byť závislý na príjmoch iných než na tých, ktoré plynú z ich pracovnej činnosti. Nezamestnanosť je spojená so stratou sociálnej role a so zmenou z nej vyplývajúceho statusu. Strata zamestnania vedie k sociálnej degradácii a preto nezamestnaná osoba je dočasne či dlhodobo vyradená zo spoločnosti. Dlhodobá nezamestnanosť môže mať psychologické a sociálne následky a dá sa povedať, že čím dlhšie nezamestnanosť pretrváva, tým je väčšia pravdepodobnosť, že sa prejavia patologické návyky a pasivita, ktorú môžu zapríčiniť nezamestnanému si nájsť na pracovnom trhu uplatnenie. Osoba, ktorá je dlhodobo nezamestnaná stráca motiváciu k práci. Preto sa za dlhodobo nezamestnanú osobu považuje tá, ktorá je nezamestnaná dlhšie ako 6 mesiacov. Uplatnením človeka na pracovnom trhu je podmienené niekoľkými charakteristikami. Vo všeobecnosti patria do skupín ľudí ohrozených rizikom nezamestnanosti najmä mladí ľudia, ženy s malými deťmi, zdravotne postihnutí, ľudia s nízkym vzdelaním, ľudia staršej vekovej kategórie, rómske etnikum alebo prichádzajúci imigranti (Sivák 2007).

Inflácia je kľúčový faktor, ktorý ovplyvňuje makroekonomickú stabilitu. Vysoká inflácia môže mať negatívny vplyv na finančnú situáciu domácností a podnikov, ale aj na medzinárodnú konkurencieschopnosť krajiny, jej produkciu a zamestnanosť. Krajiny strednej a východnej Európy dlhodobo zápasia s vysokou infláciou. Preto poznanie faktorov, ktoré spôsobujú infláciu, môže významne prispieť k zavádzaniu štrukturálnych reforiem, ktoré by mali dopĺňať hlavné nástroje menovej politiky v týchto krajinách. Analýza faktorov, ktoré

vplývajú na infláciu, môže pomôcť objasniť špecifické zdroje inflácie v danej krajine a poukázať na krajiny, kde je inflácia ťahaná nákladmi a kde faktory vplývajúce na infláciu sú na strane dopytu (Alexová 2012).

V súčasnosti je jedným z hlavných problémov verejných financií fiškálna nerovnováha, pričom predmetom nášho záujmu bude dlhodobá fiškálna nerovnováha, ktorej prejavom je verejný dlh. Krátkodobá nerovnováha je v niektorých prípadoch nevyhnutná a nemusí ihneď spôsobovať závažné ekonomické problémy. Avšak hodnotenie dôsledkov verejného dlhu je o čosi zložitejšie, keďže je spojené s dlhším obdobím viacerých vlád a nie je možné presne určiť, kto spôsobil jeho vznik. Preto je dlhodobá fiškálna nerovnováha jedným z hlavných ekonomických problémov, ktorý je sprevádzaný závažnými makroekonomickými a rozpočtovými dôsledkami (Nedeljkovic 2017).

Je zrejmé, že zamestnanci vo väčších mestách zarábajú vyššie priemerné mzdy ako zamestnanci v menších mestách. Ide o fenomén známy ako mestská mzdová prémie. Pred viac ako storočím Alfred Marshall hovoril o tomto fenoméne ako o úsporách z aglomerácie alebo rozsahu, zatiaľ čo biológ Haldane okrem iného definoval tento efekt u zvierat aj ľudí ako pozitívnu alometriu. Medzi mestami výskumníci ukázali, že mzdy aj príjmy sa zvyšujú super lineárne ako mocenská funkcia veľkosti populácie, čo znamená, že priemerné príjmy a mzdy sú vyššie vo väčších mestách. Takéto zistenia prispeli k názoru, že urbanizácia môže pozitívne prispieť k ľudskému blahobytu. V ľudských aj prírodných systémoch je však známe, že nerovnosť distribúcie zdrojov sa časom a vývojom zvyšuje, čo naznačuje, že zatiaľ čo väčšie mestá môžu priniesť vyššie priemerné mzdy, môžu tiež vykazovať vyššiu úroveň nerovnosti (Sobánová 2015).

Rast alebo pokles priemernej nominálnej mzdy vyjadruje, o koľko percent sa zvýšila alebo znížila táto mzda v danom období v porovnaní s iným obdobím spravidla s rovnakým obdobím predchádzajúceho roka. Údaj o raste, poklese priemernej reálnej mzdy je stanovený ako rast, pokles podielu indexu priemernej nominálnej mzdy a indexu spotrebiteľských cien za zhodné obdobie. Ide teda o údaj očistený o vplyv inflácie (Korneyev 2022).

Platobná bilancia sumarizuje národné ekonomické transakcie, ako sú vývozy a dovozy tovarov, služieb a finančných aktív, spolu s prevodnými platbami so zvyškom sveta. Známa je aj ako medzinárodná platobná bilancia, ktorá zahŕňa všetky transakcie medzi jednotlivcami, korporáciami a vládami medzi krajinami. Platobná bilancia pomáha pri monitorovaní toku peňazí a rozvoji ekonomiky (Švábová, Kramárová 2008).

2.2 Pandémia Covid-19

Pandémia je celosvetové šírenie novej choroby. Vírusové respiračné choroby, ako sú choroby spôsobené novým chrípkovým vírusom alebo koronavírusom COVID-19, sa s najväčšou pravdepodobnosťou menia na pandémiu. V poslednej dobe vyvoláva respiračná choroba COVID-19 (koronavírus) strach, pretože ohnisko bolo zaradené do kategórie pandémie. Svet vedy pozorne sleduje vývoj vírusu, svoju rolu môže hrať aj svet matematiky. Nasledujúci aplet môže napríklad pomôcť predpovedať šírenie vírusu v populácii. Každá osoba môže prenášať zárodok alebo vírus iným, s ktorými príde do styku, ale choroba sa neprenáša, ak je príjemca voči chorobe odolný, bol očkovaný alebo sa už nakazil. V dôsledku toho existuje „populácia príležitostí“, ku ktorej sa choroba môže šíriť (Frederick 2021).

Sociálna opora predstavuje interakcie v rámci ustálených sociálnych sietí umožňujúce poskytovanie emocionálnej a praktickej opory, ktorá človeku pomôže čeliť náročným situáciám (Knausová 2005).

Potreba sociálnej opory je v takýchto situáciách, medzi ktoré môžeme zaradiť aj pandémiu Covid-19, silná, avšak jej naplnenie je narušované karanténou a stratégiami ochrany zdravia, ktoré stavajú na izolácii, a tým ohrozujú pocit príslušnosti do spoločenstva a duševné zdravie (Džuka, Klučárová, Babinčák 2021).

Životná situácia v čase pandémie vyvoláva u ľudí prežívanie, ktoré sa vzťahuje na rôzne aspekty. Časť tohto prežívania možno vyjadriť pojmom „obavy“. Tie sa môžu vzťahovať na obavy zo samotného ochorenia

© Published by Journal of Global Science.

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited. The moral rights of the named author(s) have been asserted.

Covid-19 a obavy z ekonomických dôsledkov, napríklad zo zhoršenia príjmu v dôsledku prijímaných opatrení v krajine. Obavy, na rozdiel od strachu, ktorý je prežívaný ako reakcia na bezprostredné ohrozenie, ľudia v čase pandémie ovplyvňujú subjektívnou interpretáciou, a tým môžu meniť pocit priameho ohrozenia samotnou chorobou alebo zhoršenia vlastnej ekonomickej situácie. Podľa Borkovca, Alcainea a Behara (2004) obávanie sa predstavuje proces verbálneho myslenia, ktorý slúži na supresiu imaginácie súvisiacej s ohrozením, a tým aj redukciu averzívnej reakcie autonómneho nervového systému, t.j. búšenie srdca, potenie, triaška.

Okrem ekonomických a sociálnych faktorov, ako aj s ochorením spojených vznikajúcich obáv, k afektívnej zložke subjektívnej pohody a symptómom depresie môžu mať vzťah trvalejšie osobné charakteristiky v tom zmysle, že môžu ovplyvňovať efekty celkovej pandemickej situácie. Vzhľadom na to, že pre všetkých obyvateľov Slovenska išlo v čase opytovania o situáciu vyznačujúcu sa vysokou mierou neurčitosti tu možno zaradiť charakteristiku, pre ktorú je používané pomenovanie tolerancia neurčitosti a osobnú vieru v spravodlivý svet ako subjektívne presvedčenie (Džuka, Klučárová, Babinčák 2021).

3. Metodológia

Myšlienkou príspevku bolo identifikovať dopady pandémie Covid-19 pre vybranú krajinu strednej Európy, a to Slovensko. V príspevku ponúkame analytický pohľad pre vývoj vybraných ukazovateľov v kontexte ekonomickej kondície danej krajiny a skúmanie vzájomných rozdielov medzi jednotlivými ekonomickými ukazovateľmi v skúmanom období. Cieľom je zhodnotiť ekonomickú kondíciu Slovenska v pandemickom období, na základe vybraných ekonomických ukazovateľov pre časové obdobie od roku 2018 do roku 2021.

Tabuľka 1 Ekonomické ukazovatele pred a počas pandémie pre Slovensko

Pred pandemiou								
	2018				2019			
	1Q	2Q	3Q	4Q	1Q	2Q	3Q	4Q
HDP	21 274 000 000	22 451 000 000	22 673 000 000	22 030 000 000	23 172 000 000	23 428 000 000	23 559 000 000	223 890 700 000
Nezamestnanosť	6,90%	6,60%	6,50%	6,30%	6,30%	6,00%	6,00%	6,20%
Inflácia	2,33%	2,78%	2,72%	2,16%	2,39%	2,54%	2,88%	2,90%
Verejný dlh	44 059 839	45 667 748	46 144 672	44 383 747	44 975 707	44 939 267	45 139 252	45 277 021
Priemerné mzdy	955	1004	992	1101	1023	1101	1068	1177
Platobná bilancia	-281 000	-149 000	-401 000	-1 400 000	-355 001	-846 001	-1 289 000	-671 000
Počas pandémie								
	2020				2021			
	1Q	2Q	3Q	4Q	1Q	2Q	3Q	4Q
HDP	23 112 000 000	21 533 000 000	23 670 000 000	23 824 000 000	23 298 000 000	24 282 000 000	24 608 700 000	24 936 000 000
Nezamestnanosť	6,20%	7,80%	8,20%	8%	8,50%	8,30%	7,90%	7,60%
Inflácia	2,76%	1,93%	1,51%	1,54%	1,30%	2,20%	3,90%	5,50%
Verejný dlh	46 380 490	54 847 600	55 108 400	55 009 800	55 155 500	57 867 700	58 604 400	59 172 000
Priemerné mzdy	1086	1088	1113	1245	1182	1306	1242	1403
Platobná bilancia	-847 000	-266 000	963 000	255 000	191 001	-592 001	-979 000	-1 005 860

Zdroj: vlastné spracovanie

Pred pandémiou rástlo HDP na Slovensku z 21,274 miliárd eur v 1. kvartáli roku 2018 na 23,8977 miliárd v 4. kvartáli roku 2019. Začiatok pandémie priniesol v 1. a 2. kvartáli roku 2020 pokles HDP na 21,533 miliárd eur. V 4. kvartáli 2021 počas pandémie vzrástlo HDP na Slovensku na úroveň 24,9365 miliárd eur.

Najnižšia nezamestnanosť na Slovensku pred pandémiou v rokoch 2018-2019 bola v 2. a 3. kvartáli roku 2019, kedy dosahovala nezamestnanosť 6,0%. Počas pandémie v rokoch 2020-2021 vzrástla nezamestnanosť na 8,5% v 1. kvartáli roku 2021. Následne dochádza k poklesu nezamestnanosti na 7,6% v 4. kvartáli roku 2021.

Pred pandémiou v rokoch 2018-2019 bola najnižšia inflácia na Slovensku v 4. kvartáli roku 2018 a dosahovala úroveň 2,16%. Najvyššia inflácia pred pandémiou 2018-2019 bola v 4. kvartáli roku 2019 a to 2,90%. Začiatok pandémie je sprevádzaný poklesom inflácie v roku 2020 na 1,54% v 4. kvartáli 2020. Poklesom inflácie začal aj rok 2021, kde ešte poklesla na 1,30% v 1. kvartáli. V ďalších kvartáloch roku 2021 inflácia narastá a v 4. kvartáli dosiahla 5,50%.

Najnižšia priemerná mzda na Slovensku bola v 1. kvartáli roku 2018 a to 955 eur. V období pred pandémiou vzrástla priemerná mzda na 1 177 eur v 4. kvartáli roku 2019. V čase pandémie prišlo k nárastu priemernej mzdy z 1 086 eur v 1. kvartáli 2020 na 1 403 eur v 4. kvartáli 2021. Celkovo za celé sledované obdobie 2018-2021 vzrástla priemerná mzda o 448 eur.

Verejný dlh v 1. kvartáli 2018 bol 44,059 miliónov eur. Na konci obdobia pred pandémiou v 4. kvartáli 2019 vzrástol verejný dlh na Slovensku na 45,277 miliónov eur. V čase pandémie 2020-2021 ďalej narastal a v 4. kvartáli roku 2021 je verejný dlh 59,172 miliónov eur. V období počas pandémie vzrástol verejný dlh o 13,894 miliónov eur.

Platobná bilancia pred pandémiou v rokoch 2018-2019 sa pohybovala od 1 289 000 eur po -281 001 eur. V období počas pandémie v rokoch 2020-2021 sa platobná bilancia pohybovala od -1 005 860 eur po 936 000 eur.

H1 Predpokladáme rozdiel vo vývoji HDP na Slovensku v období pred pandémiou 2018 - 2019 a v období počas pandémie 2020 - 2021.

H0: Neexistuje významný rozdiel vo vývoji HDP na Slovensku v období pred a v období počas pandémie.

H1: Existuje významný rozdiel vo vývoji HDP na Slovensku v období pred a v období počas pandémie.

Tabuľka 2 Rozdiely vo vývoji HDP na Slovensku

	p-value	α	porovnanie	prijímame
HDP	0,0316	0,05	$P < \alpha$	H_1

Zdroj: vlastné spracovanie

Zistili sme, že platí nerovnosť $p=0,0316 < \alpha$. Zamietame nulovú hypotézu (H_0) a prijímame alternatívnu hypotézu (H_1). A teda, existuje významný rozdiel vo vývoji HDP na Slovensku v období pred a v období počas pandémie. V období pred pandémiou 2018 - 2019 je priemerné HDP 22 809 712 500 eur a v období počas pandémie 2020 - 2021 je priemerné HDP 23 658 025 000 eur. Platí predpoklad, že na Slovensku v období pred pandémiou 2018 - 2019 a v období počas pandémie 2020 - 2021 je rozdiel vo vývoji HDP.

H2 Predpokladáme rozdiel vo vývoji nezamestnanosti na Slovensku v období pred pandémiou 2018 - 2019 a v období počas pandémie 2020 - 2021.

H0: Neexistuje významný rozdiel vo vývoji nezamestnanosti na Slovensku v období pred a v období počas pandémie.

H1: Existuje signifikantný rozdiel vo vývoji nezamestnanosti na Slovensku v období pred a v období počas pandémie.

Tabuľka 3 Rozdiely v nezamestnanosti na Slovensku

	p-value	α	porovnanie	prijímame
HDP	0,0031	0,05	$P < \alpha$	H_1

Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe tabuľky vidíme, že platí nerovnosť $p=0,0031 < \alpha$. Zamietame nulovú hypotézu (H_0) a prijímame alternatívnu hypotézu (H_1). Existuje významný rozdiel vo vývoji nezamestnanosti na Slovensku v období pred a v období počas pandémie. V období pred pandemiou 2018 - 2019 je priemerná nezamestnanosť 6,35% a v období počas pandémie 2020 - 2021 je priemerná nezamestnanosť 7,86%. Platí predpoklad, že na Slovensku v období pred pandemiou 2018 - 2019 a v období počas pandémie 2020 - 2021 je rozdiel vo vývoji nezamestnanosti.

H3 Predpokladáme rozdiel vo vývoji inflácie na Slovensku v období pred pandemiou 2018- 2019 a v období počas pandémie 2020- 2021.

H0: Neexistuje signifikantný rozdiel vo vývoji inflácie na Slovensku v období pred a v období počas pandémie.

H1: Existuje signifikantný rozdiel vo vývoji inflácie na Slovensku v období pred a v období počas pandémie.

Tabuľka 4 Rozdiely v inflácii na Slovensku

	p-value	α	porovnanie	prijímame
HDP	0,9875	0,05	$P > \alpha$	H_0

Zdroj: vlastné spracovanie

Zistili sme, že platí nerovnosť $p=0,9875 > \alpha$. Prijímame nulovú hypotézu (H_0), ktorá hovorí, že neexistuje signifikantný rozdiel vo vývoji inflácii na Slovensku v období pred a v období počas pandémie. V období pred pandemiou 2018 - 2019 je priemerná inflácia 2,59% a v období počas pandémie 2020 - 2021 je priemerná inflácia 2,58%. Neplatí predpoklad, že na Slovensku v období pred pandemiou 2018 - 2019 a v období počas pandémie 2020 - 2021 je rozdiel vo vývoji inflácii.

H4 Predpokladáme rozdiel vo vývoji verejného dlhu na Slovensku v období pred pandemiou 2018 - 2019 a v období počas pandémie 2020 - 2021.

H0: Neexistuje signifikantný rozdiel vo vývoji verejného dlhu na Slovensku v období pred a v období počas pandémie.

H1: Existuje signifikantný rozdiel vo vývoji verejného dlhu na Slovensku v období pred a v období počas pandémie.

Tabuľka 5 Rozdiely vo verejnom dlhu na Slovensku

	p-value	α	porovnanie	prijímame
HDP	0,0001	0,05	$P < \alpha$	H_1

Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe tabuľky vidíme, že platí nerovnosť $p=0,0001 < \alpha$. A teda, zamietame nulovú hypotézu (H_0) a prijímame alternatívnu hypotézu (H_1), ktorá hovorí, že existuje signifikantný rozdiel vo vývoji verejného dlhu na Slovensku v období pred a v období počas pandémie. V období pred pandemiou 2018 - 2019 je priemerný verejný dlh 45 073 407 eur a v období počas pandémie 2020 - 2021 je priemerný verejný dlh 55 268 236 eur. Platí predpoklad, že na Slovensku v období pred pandemiou 2018 - 2019 a v období počas pandémie 2020 - 2021 je rozdiel vo vývoji verejného dlhu.

4. Výsledky a diskusia

Výskyt ochorenia COVID-19 na začiatku roku 2020 zmenil hospodársky, sociálny a rozpočtový výhľad Únie a celého sveta. Rovnako si vyžiadal aj naliehavú a koordinovanú reakciu na úrovni Únie aj na vnútroštátnej úrovni s cieľom vyrovnáť sa s obrovskými hospodárskymi a sociálnymi dôsledkami, ako aj s asymetrickými vplyvmi na členské štáty. Kríza spôsobená ochorením COVID-19, ako aj predošlá hospodárska a finančná kríza svedčia o tom, že budovanie stabilných, udržateľných a odolných hospodárstiev, ako aj finančných systémov a systémov sociálneho zabezpečenia založených na stabilných hospodárskych a sociálnych štruktúrach pomáha štátom účinnejšie a spravodlivo reagovať na otrasy a rýchlejšie ich prekonávať.

Nedostatočná odolnosť môže viesť aj k negatívnym účinkom presahovania otrasov medzi členskými štátmi alebo v rámci Únie ako celku a narúšať tak konvergenciu a súdržnosť v Únii. Zníženie výdavkov na oblasti, ako je napríklad oblasť vzdelávania, oblasť kultúry a kreatívny priemysel, a na zdravotnú starostlivosť, sa môže z hľadiska dosiahnutia rýchlej obnovy ukázať ako kontraproduktívne. Strednodobé a dlhodobé dôsledky krízy spôsobenej ochorením COVID-19 budú v kritickej miere závisieť od toho, ako rýchlo sa hospodárstva a spoločnosti členských štátov zotavia z tejto krízy, čo závisí od dostupného fiškálneho priestoru štátov na prijatie opatrení na zmiernenie sociálneho a hospodárskeho dosahu krízy a na odolnosť ich hospodárstiev a sociálnych štruktúr. Udržateľné a rast podporujúce reformy a investície zamerané na riešenie štrukturálnych nedostatkov ekonomiky štátu, ktoré posilňujú odolnosť, zvyšujú produktivitu a vedú k vyššej konkurencieschopnosti, budú mať preto zásadný význam v procese nasmerovania týchto hospodárstiev na správnu cestu a znižovania nerovností a rozdielov.

Skúsenosti z minulosti ukázali, že počas kríz sa výrazne škrtajú investície. Podpora investícií v tejto konkrétnej situácii je nevyhnutná na urýchlenie obnovy a posilnenie dlhodobého rastového potenciálu. Dobre fungujúci vnútorný trh a investície do zelených a digitálnych technológií, do inovácií a výskumu vrátane vedomostnej ekonomiky, do prechodu na čistú energiu a do zvýšenia energetickej efektívnosti v oblasti bývania a ďalších kľúčových hospodárskych odvetviach sú dôležité pre dosiahnutie spravodlivého a udržateľného rastu, pomáhajú pri tvorbe pracovných miest a dosahovaní cieľa klimatickej neutrality krajiny do roku 2050.

5. Záver

Ekonomický ukazovateľ je časť ekonomických údajov, zvyčajne makroekonomického rozsahu, ktoré analytici používajú na interpretáciu súčasných alebo budúcich investičných možností. Zmeny ekonomických ukazovateľov môžeme sledovať, ak nastane politická alebo ekonomická kríza, ktorá môže fungovanie ekonomík výrazne ovplyvniť. Takéto zmeny priniesla pandémia Covid-19. V príspevku sme sa venovali porovnaniu ekonomických ukazovateľov v období pred a počas pandémie.

Hlavným cieľom bolo zhodnotiť ekonomickú kondíciu Slovenska v pandemickom období, na základe vybraných ekonomických ukazovateľov pre časové obdobie od roku 2018 do roku 2021. Definovali sme

teoretický rámec danej problematiky, zhodnotili ekonomickú kondíciu vybranej krajiny na základe ekonomických ukazovateľov, štatisticky sme vyhodnotili rozdiely v rámci ekonomických ukazovateľov definovali sme možné riešenia pre zníženie dopadov pandémie Covid-19 a po-pandemické výzvy do budúcnosti. Pozornosť sme venovali charakteristike vybraných ekonomických ukazovateľov ktorými boli HDP, inflácia, mzdy, nezamestnanosť. Následne sme sa venovali pandémie Covid-19, čo vlastne pandémie je a skúmaním pôsobenia pandémie na vývoj situácie na Slovensku.

Zoznam bibliografických odkazov

1. Alexová, Martina. 2012. Čo spôsobuje infláciu v nových štátoch EU? [online]. Dostupné z: http://www.nbs.sk/_img/Documents/PUBLIK/WP_6-2012_nz_alexova.pdf
2. Bodnár, Jozef. 2006. Teoretické aspekty prierezových ekonomík. Zborník vedeckých prác Ekonomická univerzita v Bratislave Podnikovo hospodárska fakulta v Košiciach Katedra manažmentu. Vydavateľstvo Ekonóm.
3. Borkovec, D. Thomas, Oscar M. Alcaine a Behar, Evelyn. 2004. Avoidance theory of worry and generalized anxiety disorder. In R. G. Heimberg, C. L. Turk, a D. S. Mennin (Eds.), Generalized anxiety disorder: Advances in research and practice (pp. 77-108). New York: Guilford Press.
4. Dvořák, Pavel. 2008. Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize. Praha: C. H. Beck.
5. Džuka, Jozef, Zuzana Kľučárová a Peter Babinčák. 2021. Covid-19 na Slovensku. Ekonomické, sociálne a psychologické faktory subjektívnej pohody a symptómov depresie v čase pandémie. In: Ceskoslovenska Psychologie; Praha, vol. 65, doi:10.51561/cspsych.65.2.125
6. Frederick, F. Cartwright. 2021. Pandemics: How Are Viruses Spread? [online]. Dostupné z: <https://www.nctm.org/Classroom-Resources/Illuminations/Interactives/Pandemics-How-Are-Viruses-Spread/>
7. Holman, Robert. 2005. Dějiny ekonomického myšlení. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 576 s. ISBN 80-7179-380-9.
8. Knausová, Ivana 2005. Vybrané kapitoly ze sociální politiky. Olomouc: Univerzita Palackého.
9. Korneyev, Maxim a Olena Kravchenko. 2022. Impact of public debt profile on economic growth. [online]. Dostupné z: https://www.businessperspectives.org/images/pdf/applications/publishing/templates/article/asset/s/16178/PMF_2022_01_Aiyedogbon.pdf
10. Nedeljkovic, Milan. 2017. Inflation Targeting and the Anchoring of Inflation expectations in the CEE Countries [online]. Dostupné z: <https://www.proquest.com/docview/1947022308/E1776A8DFDF0457FPQ/5?accountid=14716>
11. Sivák, Rudolf. 2007. Verejné financie. Bratislava: Iura Edition, 2007. ISBN 978-80-8078-094-4.
12. Sobánová, Petra. 2015. Dlouhodobá nezamestnanost: Analyza metod a technik pro práci s dlouhodobě nezamestnanými. Aktuální Otázky Sociální Politiky; Pardubice Vol. 9, Iss. 1, 51-60. [online]. Dostupné z: <https://www.proquest.com/docview/1712314610/2047A25AF2B9495FPQ/6?accountid=14716>
13. Švábová, Lucia a Katarína Kramárová. 2021. An analysis of participation factors and effects of the active labour market measure Graduate practice in Slovakia – Counterfactual approach. Evaluation and Program Planning, 86, 101917.: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0149718921000124>
14. Úrad vlády SR, 2021. Plán obnovy. [online]. Dostupné z: <https://www.planobnovy.sk/kompletny-plan-obnovy/lepsie-zdravie/>